

رابطه معاشرت با جنس مخالف، تصور از خود و سلامت روان

محمد زارعی توپخانه / استادیار گروه خانواده پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

mohammad1358z@gmail.com

 orcid.org/0000-0001-7767-1097

a.haratiyan@gmail.com

عباسعلی هراتیان / استادیار گروه خانواده پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

cheraghian69@gmail.com

حدیث چراغیان / دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی

torkashj@gmail.com

جواد ترکشوند / استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه ادیان و مذاهب

afel67@yahoo.com

افشین زارعی / کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۲ - پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۰۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین متغیرهای معاشرت با جنس مخالف، تصور از خود و سلامت روان انجام شده است. پژوهش کمی و از نوع همبستگی است. حجم نمونه پژوهش ۳۸۵ تن از دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه شهرستان رباط کریم است که با استفاده از روش «نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی» انتخاب شدند. ابزار استفاده شده در این پژوهش، پرسشنامه ۹ سؤالی «معاشرت با جنس مخالف»، پرسشنامه ۲۵ سؤالی «تصور از خود» و پرسشنامه ۲۸ سؤالی «سلامت عمومی» است. داده‌ها بر اساس ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون دومتغیره همزمان تحلیل شد. یافته‌ها حکایت از آن دارد که بین سه متغیر «معاشرت با جنس مخالف»، «تصور از خود» و «سلامت روان» رابطه معناداری وجود دارد. افزایش خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف با بهبود تصور از خود و افزایش سلامت روان همبسته است. یافته دیگر اینکه خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود می‌توانند قریب ۱۶ درصد از واریانس سلامت روان را تبیین نمایند. بنابراین، معاشرت با جنس مخالف، سلامت روان و تصور از خود را کاهش می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: خودمهارگری، معاشرت، دوستی، جنس مخالف، جنسی.

مقدمه

«معاشرت با جنس مخالف قبل از ازدواج» موضوعی است که در ابعاد گوناگون، توجه پژوهشگران و اندیشمندان علوم انسانی را به خود جلب کرده است. پژوهش‌ها از گسترش روزافزون آن در بین جوانان حکایت دارد. برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد بین ۳۰ تا ۷۰ درصد از پاسخ‌گویان اظهار داشته‌اند که با جنس مخالف ارتباط صمیمانه داشته و قرار عاشقانه گذاشته‌اند (گلزاری، ۱۳۸۴). در برخی پژوهش‌های اخیر آمارهای بالاتر هم گزارش شده است (رجبلو و اصغری، ۱۳۸۹).

«معاشرت با جنس مخالف» ارتباطی است غیر از ازدواج، عقد و نامزدی رسمی و نیز ارتباطی خارج از حد همکلاسی، همکاری و یا آشنایی معمولی در فامیل؛ رابطه‌ای است عاطفی و صمیمانه که اغلب دور از چشم خانواده صورت می‌پذیرد که از ارتباط غیرحضورى تا ارتباط جنسى را شامل می‌شود (رفاهی، ۱۳۹۱).

پژوهش‌ها عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی مختلفی برای شکل‌گیری معاشرت‌های قبل از ازدواج ذکر نموده‌اند. احساس نیاز و کنجکاوی، پابندی ضعیف مذهبی و نگرش‌های آزادی‌خواهانه غربی، ضعف در ویژگی‌های شخصیتی، آسیب‌های روانی و ناآگاهی، برخی از عوامل فردی هستند (بوگارت و همکاران، ۲۰۰۷؛ کافی و کاواهارا، ۲۰۰۸؛ وانگ و همکاران، ۲۰۰۹؛ کایمو و همکاران، ۲۰۱۱؛ چپاو و همکاران، ۲۰۱۲؛ رایت و همکاران، ۲۰۱۳؛ ساهی و همکاران، ۲۰۱۳؛ آزادارمکی و شریفی ساعی، ۱۳۹۰؛ خوانساری و سلیمانی، ۱۳۹۰ و موسوی، ۱۳۹۱).

آسیب‌های خانوادگی، کمبود عاطفی نوجوان در خانواده، نگرش سهل‌گیرانه والدین به معاشرت قبل از ازدواج، برخی از عوامل خانوادگی هستند (سینینگام و ترنتون، ۲۰۰۶؛ بدی و همکاران، ۲۰۰۸؛ بوگارت و همکاران، ۲۰۰۷؛ گوتیرز، ۲۰۱۰؛ اولادپو و فایمی، ۲۰۱۱؛ کریچتون و همکاران، ۲۰۱۲؛ ساهی و همکاران، ۲۰۱۳؛ کوثری، ۱۳۷۳؛ رفاهی، ۱۳۹۱).

شبکه روابط اجتماعی، گروه همسالان، بیکاری و شرایط اقتصادی، فشار فرهنگی، افزایش سن ازدواج، گسترش فناوری ارتباطی نوین، هرزه‌نگاری و پیدایش ارزش‌های فرهنگی جدید در جامعه از مهم‌ترین عوامل اجتماعی پیدایش و گسترش معاشرت‌های قبل از ازدواج به‌شمار می‌آیند (چاپین، ۲۰۰۰؛ گوتیرز، ۲۰۱۰؛ اولادپو و فایمی، ۲۰۱۱؛ رگروس و یوکر، ۲۰۱۱؛ ساهی و همکاران، ۲۰۱۳؛ میر و همکاران، ۲۰۱۳؛ رجبلو و اصغری، ۱۳۸۹؛ آزادارمکی و شریفی ساعی، ۱۳۹۰).

از سوی دیگر، کبیرو و/زه (Kabiru & Ezeh) (۲۰۰۷) و وانگ و هسو (Wang & Hsu) (۲۰۰۶) دریافتند روابط عاطفی و عاشقانه با جنس مخالف پیش‌بینی‌کننده قوی از روابط جنسی قبل از ازدواج است. به طور کلی، اوت (Ott) و همکاران (۲۰۰۶) با بررسی نوجوانانی که وارد روابط جنسی پیش از ازدواج نشده‌اند، دریافتند که آنان خودمهارگری جنسی را بخشی از فرایند رشد و آمادگی برای روابط جنسی سالم (ازدواج) دانسته‌اند. این آمادگی‌ها عبارتند از:

۱. عوامل فردی؛ مانند: سن، اداره زندگی، بلوغ فردی، اجتماعی؛

۲. عوامل ارتباطی؛ مانند: پیدا کردن شریک زندگی خوب، داشتن تعهد به رابطه؛

۳. باورهای دینی، اخلاقی؛

۴. سلامت فردی، خانوادگی، اجتماعی.

پژوهش‌های داخلی و خارجی نشان می‌دهد که معاشرت‌های قبل از ازدواج، پیامدهای فردی (جسمانی - روانی)، خانوادگی و اجتماعی فراوانی به دنبال دارد (رکتور و همکاران، ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵؛ الهگ، ۲۰۰۹؛ بس و باسل، ۲۰۱۳؛ آزادارمکی، شریفی ساعی، ۱۳۹۰؛ رفاهی، ۱۳۹۱).

در آموزه‌های دینی بر خودداری از معاشرت‌های قبل از ازدواج (اعم از روابط جنسی و عاطفی) تأکید شده است، به گونه‌ای که قرآن کریم دوستی با جنس مخالف را ممنوع کرده است: «دوست پنهانی از جنس مخالف نگیرید» (نساء: ۲۵). همچنین یکی از ملاک‌های انتخاب شریک جنسی را پاکدامنی و نداشتن دوست از جنس مخالف دانسته است (مآئده: ۵).

منطق دین در یک کلام خلاصه می‌شود: «کسی که به سوی شهوات بشتابد، آسیب‌ها به استقبال او خواهند آمد» (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶، ص ۳۰۴) و «کسی که شهوات بر وی غلبه یابد، روح و روانش سالم نمی‌ماند» (همان، ص ۳۰۵). پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «زنان و مردان [نامحرم] را از هم جدا کنید. اگر چشم‌ها در هم گره بخورد و ملاقات‌ها فراوان شود دردی به وجود خواهد آمد که درمان ندارد» (ادهمی، ۲۰۰۴). در روایت دیگری سه پیامد فردی این‌گونه روابط ذکر شده است: «ارزش انسان زایل می‌گردد، نابودی و مرگ را جلو می‌اندازد، رزق را از بین می‌برد» (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۳۱۱).

بر این اساس، قرآن کریم خودمهارگری و عفت‌ورزی را بهترین گزینه تا زمان ازدواج عنوان می‌نماید: «کسانی که امکانی برای ازدواج نمی‌یابند، باید پاکدامنی پیشه کنند تا خداوند از فضل خود آنان را بی‌نیاز گرداند» (نور: ۳۳).

رابطه معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود موضوعی حایز اهمیت است. تصور از خود یا ادراک از خوب‌ستن یعنی: یک نقطه نظر عینی از مهارت‌ها، خصوصیات و توانایی‌هایی که فرد از خود دارد (فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۱۵۱). پژوهش‌ها نشان می‌دهد تصور از خود، نقش اساسی در بهداشت و سلامت روانی افراد به عهده دارد و با کاهش تصور از خود، نشانه‌های اضطراب، افسردگی، کمرویی و درون‌گرایی ظاهر می‌شود (اورت و همکاران، ۲۰۰۹؛ پینا و همکاران، ۲۰۰۵؛ ملازمانی و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷). همچنین تصور از خود با عزت نفس و حرمت خود ارتباط مستقیم دارد. افرادی که عزت نفس بالایی دارند، می‌توانند مستقل تصمیم بگیرند و در جمع به صورت فعال و مؤثر عمل نمایند (ملازمانی و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷).

پژوهش‌ها نشان می‌دهد عزت نفس بالا و احساس خودارزشمندی، از عوامل اساسی خودمهارگری جنسی در نوجوانان است (بدی و همکاران، ۲۰۰۸).

فعالیت جنسی قبل از ازدواج در نوجوان منجر به آشفتگی عاطفی و روانی می‌شود و این امر احساس خودتحقیری و بی‌ارزشی و احساس حقارت را به دنبال دارد (رکتور و همکاران، ۲۰۰۳). چنین افرادی برداشت منفی از ظاهر خود (دی سی و کنی، ۱۹۹۷؛ هیلز، ۱۹۹۹ به نقل از گلزاری، ۱۳۸۴) و ادراک پایین تری از سلامت خویش دارند (چیو و یی، ۲۰۱۱). رگنروس و یوکر (۲۰۱۱) دریافتند کاهش اعتماد به نفس، احساس کم‌ارزشی و تحقیر خود، از عوارض روابط جنسی قبل از ازدواج است.

شعاع کاظمی (۱۳۸۷) نشان داد دانشجویانی که وابسته به گپ اینترنتی (چت) با جنس مخالف هستند، از خودپنداره ضعیف‌تری برخوردارند. موسوی (۱۳۹۱) معتقد است: از منظر آموزه‌های اسلامی معاشرت با جنس مخالف با پایین بودن عزت نفس و حرمت خود همبسته است. یک نظرسنجی در ایالات متحده با مشارکت ۱۵/۲۴۶ تن افراد دارای روابط جنسی آن‌لاین، نشان می‌دهد کاهش تصور بدنی، انتقاد و حساسیت نسبت به بدن همسر، از عوارض این روابط است (آلبرت، ۲۰۰۸).

پژوهش‌های داخلی و خارجی نشان می‌دهد که معاشرت‌های قبل از ازدواج، پیامدهای فردی (جسمانی - روانی)، خانوادگی و اجتماعی فراوانی به دنبال دارد (رکتور و همکاران، ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵؛ الهگ، ۲۰۰۹؛ بس و باسل، ۲۰۱۳؛ آزادارمکی، شریفی ساعی، ۱۳۹۰؛ رفاهی، ۱۳۹۱).

امیرمؤمنان علی علیه السلام می‌فرماید: «کسی که هوای نفس او را تسخیر کند، قدر و منزلت خویش را به ذلت کشانده است» (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶، ص ۲۳۵).

«سلامت روان» سلامت ابعاد خاصی از انسان مثل هوش، ذهن و فکر است. بر اساس تعریف سازمان جهانی بهداشت، «سلامت روان» در مفهوم کلی، یعنی: توانایی کامل برای ایفای نقش‌های اجتماعی، روانی و جسمی (گنجی، ۱۳۸۵، ص ۱۰). داده‌های علوم اجتماعی نشان می‌دهد نوجوانانی که از روابط جنسی پیش از ازدواج اجتناب می‌کنند، در امور گوناگون بهتر عمل می‌نمایند. برای نمونه، آنان کمتر به افسردگی دچار می‌شوند، کمتر خودکشی می‌کنند، کمتر اختلالات جنسی را تجربه می‌نمایند، کمتر به بچه‌داری خارج از ازدواج دچار می‌شوند، کمتر دچار فقر و فلاکت می‌شوند (رکتور و همکاران، ۲۰۰۵؛ الهگ، ۲۰۰۹).

بیمارهای مقاربتی، ایدز، بارداری ناخواسته، سقط جنین، مرگ و میر مادران، و استفاده از مشروبات الکلی از پیامدهای این ارتباط است (بس و باسل، ۲۰۱۳). رگنروس و یوکر (۲۰۱۱) احساس گناه، پشیمانی، نفرت از خود، نشخوار فکری، احساس استفاده شدن توسط دیگری، احساس کم‌ارزشی، ناراحتی و احساس گناه از دروغ گفتن و یا پنهان کردن روابط جنسی از خانواده، اضطراب شدید از برقراری رابطه و نگرانی بیش از حد درباره نقش جنسیتی و روابط و زندگی آینده را از عوارض این معاشرت‌ها می‌دانند.

به طور کلی، همان گونه که الهگ (۲۰۰۹) نشان داده است، کنترل غریزه جنسی تا زمان ازدواج موجب سلامت فرد در طول زندگی می شود. پژوهش به عمل آمده توسط رکتور و همکاران (۲۰۰۳) در مؤسسه ملی بهداشت کودکان و توسعه انسانی ایالات متحده نشان می دهد که بیش از ۲۵ درصد از دختران نوجوان درگیر در ارتباط با جنس مخالف، افسرده بودند. در مقابل، فقط ۷/۷ درصد از دختران نوجوان که در این روابط درگیر نیستند، تجربه افسردگی داشتند. همچنین قریب ۸ درصد از پسران نوجوان دارای ارتباط قبل از ازدواج، افسردگی را تجربه کردند. در مقابل، تنها ۳/۴ درصد از پسران نوجوانی که این روابط را نداشته اند، افسردگی را تجربه کرده اند.

بوگارت و همکاران (۲۰۰۷) با مطالعه طولی از سن ۱۳ سالگی تا ۲۹ سالگی بر روی ۱,۹۱۷ تن نشان دادند نبود ارتباط قبل از ازدواج با میزان بالای سلامت روانی در ۲۹ سالگی برای زنان همراه بود و سه عامل کارآمدی، ضعف تحصیلی و آسیب های خانوادگی و ضعف پایبندی مذهبی متغیرهای توضیحی این رابطه به شمار می آیند.

الهگ (۲۰۰۹) نشان داده است فعالیت های جنسی قبل از ازدواج، آثار مخربی برای نوجوانان به دنبال دارد و روش های پیشگیری ایمن ممکن است آسیب های جسمانی را کم سازد؛ اما هیچ تأثیری بر آثار مخرب روحی و روانی این ارتباطات ندارد.

رفاهی (۱۳۹۱) معتقد است: جوانانی که وارد معاشرت های قبل از ازدواج می شوند، دچار آسیب های جسمانی - روانی می شوند و در این بین دختران بیشتر آسیب می بینند. زارعی (۱۳۹۰) معتقد است معاشرت با جنس مخالف از دیدگاه آموزه های دینی و روان شناسی موجب انحرافات جنسی، شکل گیری عشق های آتشین و اختلالات اضطرابی و افسردگی می گردد.

امیرمؤمنان علی علیه السلام می فرماید: «کسی که تمایلات ناپهنجار و شهوت رانی خود را با ترک آن درمان نکند، همیشه بیمار و دردمند خواهد بود» (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶، ص ۳۰۵).

پژوهش حاضر رابطه بین متغیرهای معاشرت با جنس مخالف، تصور از خود و سلامت روان را بررسی کرده و فرضیه های ذیل را آزموده است:

- بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود رابطه معناداری وجود دارد.
- بین تصور از خود و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد.
- بین معاشرت با جنس مخالف و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد.
- سلامت روان توان پیش بینی معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود را دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از همبستگی پیرسون و رگرسیون

دومتغیره همزمان استفاده شد. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه شهرستان رباط کریم تهران بود. حجم نمونه پژوهش ۳۸۵ تن بود. با توجه به اینکه پژوهش از نوع همبستگی است و بنابراین، همان‌گونه که در جدول کرجسی-مورگان ذکر شده، حجم نمونه مذکور برای حجم جامعه بسیار بالا هم کفایت می‌کند (بیابانگرد، ۱۳۸۴، ج ۱، ص ۱۲۹).

حجم نمونه با استفاده از روش «نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی» به دست آمد؛ به این صورت که ابتدا یک بخش از شهرستان مذکور انتخاب گردید و سپس از بین دبیرستان‌های موجود ۴ دبیرستان انتخاب شد. پرسشنامه‌ها در بین دانش‌آموزان مدارس منتخب به اجرا درآمد. داده‌ها جمع‌آوری شد و پرسشنامه‌های کامل مورد استفاده قرار گرفت.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه «معاشرت با جنس مخالف»

پرسشنامه ۹ سؤالی «معاشرت با جنس مخالف»، محقق ساخته و برگرفته از آیات و روایات اسلامی است. پرسشنامه به صورت لیکرت در ۵ درجه (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) تنظیم شده است. نمرات بالای پرسشنامه خودمهاگری در معاشرت با جنس مخالف را نشان می‌دهد و نمرات پایین معاشرت بیشتر با جنس مخالف را نشان می‌دهد. اعتبار آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۵ است. همچنین اعتبار پرسشنامه از طریق دونیمه کردن با روش اسپیرمن براون و گاتمن ۰/۸۵ است. نتایج روایی محتوا توسط کارشناسان حوزوی و دانشگاهی نشان داد پرسشنامه دارای روایی محتواست. میانگین نمره کارشناسان به پرسشنامه به صورت ۹۱ درصد به دست آمد.

پرسشنامه «تصور از خود» بک (BSCT)

این پرسشنامه در سال ۱۹۷۸ توسط بک و استیر (Beck & Steyr) و بر اساس نظریه شناختی بک تهیه گردیده و دارای ۲۵ ماده است که بر اساس روش درجه‌بندی شامل ۵ اظهار نظر است که از «کاملاً مثبت» تا «کاملاً منفی» درجه‌بندی شده است. این مقیاس ۵ جنبه از ویژگی‌ها را اندازه‌گیری می‌کند که عبارتند از: توانایی ذهنی، کارآمدی شغلی، جذابیت جسمانی، مهارت‌های اجتماعی، عیب‌ها و حسن‌ها (ملازمانی و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷).

بک و همکاران ضریب اعتبار ۰/۸۸ و ۰/۶۵ را با استفاده از روش «آزمون-آزمون مجدد» به دست آورده‌اند. همچنین ضریب همسانی درونی برای این پرسشنامه ۰/۸۰ گزارش شده است. روایی این پرسشنامه در مقایسه با پرسشنامه «عزت نفس» روزنبرگ ۰/۵۵ گزارش شده است. در ایران محمدی اعتبار پرسشنامه را با استفاده از روش «دونیمه کردن» و آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۶۵ و ۰/۶۸ گزارش کرده است. همچنین دیباج نیا آلفای کرونباخ ۰/۷۹ را برای این پرسشنامه به دست آورده است (فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۱۵۲).

پرسشنامه «سلامت عمومی» (GHQ)

پرسشنامه «سلامت عمومی» یک پرسشنامه سرندی مبتنی بر خودگزارش دهی است که با هدف تشخیصی اختلالات روانی از آن استفاده می‌شود. نسخه اصلی پرسشنامه ۶۰ سؤالی است (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۳۰۹). نمون برگ ۲۸ سؤالی برای استفاده عموم مردم طراحی شده و دارای ۴ زیرمقیاس زیر است: خرده‌مقیاس نشانه‌های جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، نارساکنش‌وری اجتماعی، افسردگی. از این مقیاس برای هر تن پنج نمره به دست می‌آید که چهار نمره مربوط به خرده‌مقیاس‌ها و یک نمره کلی است. اعتبار و روایی آزمون بارها تأیید شده است.

در بررسی چن و چن در سال ۱۹۸۳ روایی همزمان با پرسشنامه مینه سوتا ضریب همبستگی ۰/۵۴ به دست آمد (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۳۱۲). تا سال ۱۹۸۸ بیش از ۷۰ مطالعه در روایی این پرسشنامه به عمل آمده است. به‌منظور برآورد اعتبار پرسشنامه «سلامت عمومی» این پژوهش‌ها فراتحلیلی انجام شده و نتایج نشان داده است متوسط حساسیت پرسشنامه ۲۸ سؤالی برابر با ۰/۸۴ و متوسط ویژگی آن برابر با ۰/۸۲ است (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۳۱۲-۳۱۳).

یعقوبی در سال ۱۳۷۴ نیز حساسیت این آزمون را ۰/۸۶ و ویژگی آن را ۰/۸۲ گزارش کرده است (همان). پژوهش بهمنی و عسکری (۱۳۸۵) ساختار چهارعاملی آن را از طریق «تحلیل عاملی تأییدی» بررسی و تأیید نموده است.

در بررسی گلدبرگ و ویلیامز در سال ۱۹۹۸، اعتبار تصنیفی برای کل پرسشنامه ۰/۰۹۵ گزارش شده است. ثبات درونی با روش آلفای کرونباخ در مطالعه چن در سال ۱۹۸۵ و کی یس در سال ۱۹۸۴، ۰/۰۹۳ گزارش شده است (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸، ص ۳۱۳).

یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول (۱) ماتریس همبستگی پیرسون بین معاشرت با جنس مخالف، تصور از خود، سلامت روان و زیرمقیاس‌های آن را نشان می‌دهد. نتایج این جدول نشان می‌دهد رابطه بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود، مثبت و معنادار است ($P > 0.01$, $r = 0.16$). هر چه نمره معاشرت با جنس مخالف ارتقا یابد، نمره تصور از خود افزایش پیدا می‌کند. همچنین هر قدر نمره تصور از خود افزایش یابد، نمره معاشرت با جنس مخالف ارتقا پیدا می‌کند. (نمره بیشتر در معاشرت با جنس مخالف، گویای خودمهارگری بیشتر با جنس مخالف است.) همچنین رابطه بین تصور از خود و سلامت روان منفی و معنادار است ($P > 0.01$, $r = -0.31$).

با توجه به اینکه نمره کمتر در آزمون سلامت عمومی، بیانگر سلامت روان بالاتر است، در نتیجه، هر چه نمرات تصور از خود ارتقا می‌یابد، نمره سلامت روان هم افزایش پیدا می‌کند. همچنین رابطه بین معاشرت با جنس مخالف

و سلامت روان، منفی و معنادار است ($t = -0.29, P > 0.01$). با توجه به اینکه نمره کمتر در آزمون سلامت عمومی بیانگر سلامت روان بالاتر است، در نتیجه، هر چه نمرات معاشرت با جنس مخالف ارتقا می‌یابد (یعنی خودمهارگری بیشتر با جنس مخالف باشد)، نمره سلامت روان افزایش می‌یابد. همچنین بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود با همه مؤلفه‌های سلامت روان رابطه‌ای منفی و معنادار است ($P > 0.01$)؛ یعنی هر چه نمرات معاشرت با جنس مخالف بیشتر شود (خودمهارگری بیشتر با جنس مخالف) و تصور از خود ارتقا یابد، نمرات مؤلفه‌های سلامت روان هم افزایش می‌یابد.

جدول ۱: ماتریس همبستگی معاشرت با جنس مخالف، تصور از خود، سلامت روان و مؤلفه‌های آن

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. معاشرت با جنس مخالف	۱						
۲. تصور از خود	**-.۱۶	۱					
۳. سلامت روانی	**-.۲۹	**-.۳۱	۱				
۴. نشانه‌های جسمانی	**-.۲۰	**-.۱۷	**-.۷۸	۱			
۵. اضطراب و بی‌خوابی	**-.۲۴	**-.۲۲	**-.۸۲	**-.۶۵	۱		
۶. نارساکنش‌وری اجتماعی	**-.۱۵	**-.۳۰	**-.۷۲	**-.۴۴	**-.۳۹	۱	
۷. افسردگی	**-.۳۰	**-.۳۹	**-.۸۳	**-.۴۷	**-.۵۶	**-.۵۰	۱

جدول (۲) تحلیل رگرسیون دومتغیره همزمان بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود با سلامت روان را نشان می‌دهد. بر این اساس، معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود می‌توانند سلامت روان را پیش‌بینی کنند. به عبارت دیگر، معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود می‌توانند قریب ۱۶ درصد از واریانس سلامت روان را در سطح معناداری ۰/۰۱ تبیین نمایند. همچنین ضریب بتای استاندارد شده نشان می‌دهد یک واحد افزایش در نمره تصور از خود برابر با ۰/۲۷۴ واحد کاهش در نمره سلامت روان است. از سوی دیگر، یک واحد افزایش در نمره معاشرت با جنس مخالف برابر با ۰/۲۴۷ واحد کاهش در نمره سلامت روان است.

جدول ۲. تحلیل رگرسیون دو متغیره همزمان

P	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیر استاندارد		الگو
		R2	Beta	Sd	B	
۰/۰۰۱	-۵/۷۶	۰/۱۵۸	-۰/۲۷۴	۰/۰۶۵	-۰/۳۷۵	تصور از خود
۰/۰۰۱	-۵/۱۸		-۰/۲۴۷	۰/۱۱۷	-۰/۶۰۸	معاشرت با جنس مخالف

متغیر ملاک: سلامت روان

بحث و نتیجه گیری

یافته اول پژوهش به این مهم توجه می‌دهد که بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود رابطه مثبت معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر، هر اندازه خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف بیشتر باشد، تصور از خود بهتر می‌گردد. همچنین افرادی که تصور بالایی از خود دارند، خودمهارگری بیشتری در ارتباط با جنس مخالف دارند. یافته مذکور همسو با پژوهش‌های بدی و همکاران (۲۰۰۸)؛ رکتور و همکاران (۲۰۰۳)، چپو و بی (۲۰۱۱)، رگنروس و یوکر (۲۰۱۱)، آلبرت (۲۰۰۸)، گلزاری (۱۳۸۴)، شعاع کاظمی (۱۳۸۷)، موسوی (۱۳۹۱) است و در جهت آموزه‌های دینی قرار دارد. در روایت شریفی از امیرمؤمنان علی علیه السلام آمده است: «کسی که از کرامت نفس بالایی برخوردار باشد، شهوات در نزدش حقیر خواهد شد» (مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۶۷ ص ۷۸).

یافته مذکور را می‌توان چنین تبیین کرد: بین معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود، رابطه‌ای دوسویه وجود دارد: از یک‌سو، شکل‌گیری صحیح هویت در نوجوان، موجب می‌گردد این افراد تصویر مثبتی از شخصیت خود پیدا کنند و افرادی با عزت نفس بالا و حرمت خود پرورش یابند. در نتیجه، به هنجارهای فرهنگی، اخلاقی و دینی جامعه پایبندی بیشتری نشان می‌دهند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیتی کارآمد و صلاحیت‌های شخصی و قدرت اراده و تصمیم‌گیری، نقش مهمی در خودمهارگری جنسی و معاشرت‌های قبل از ازدواج دارد (رایت و همکاران، ۲۰۱۳؛ وانگ و همکاران، ۲۰۰۹؛ گوتیز، ۲۰۱۰؛ خوانساری و سلیمانی، ۱۳۹۰؛ رفاهی، ۱۳۹۱). امیرمؤمنان علی علیه السلام می‌فرماید: «کسی که کرامت نفس داشته باشد، خود را به گناه نمی‌آلاید» (نوری، ۱۴۰۸ق، ج ۱۱، ص ۳۳۹).

از سوی دیگر، پیامد معاشرت با جنس مخالف احساس گناه، نفرت از خود، نشخوار فکری، اضطراب شدید، کاهش اعتماد به نفس، احساس کم‌ارزشی و تحقیر خود است (رگنروس و یوکر، ۲۰۱۱). در نتیجه، این امور موجب کاهش تصور از خود در فرد می‌شود. همچنین هر اندازه پایبندی مذهبی بیشتر باشد، افراد ارزشمندی خود را در گرو ارتباط با خالق و کسب فضایل و دوری از رذایل اخلاقی ارزیابی می‌نمایند. لذت‌های معنوی را هم در نظر می‌گیرند و لذت‌های مادی را در چارچوب آموزه‌های دینی استفاده می‌نمایند. در نتیجه همیشه احساس ارزشمندی و حرمت خود بالایی دارند. پژوهش‌های متعددی رابطه پایبندی مذهبی و خودمهارگری جنسی و معاشرت‌های قبل از ازدواج را تأیید می‌نماید. بوگارت و همکاران (۲۰۰۷)، کافی و کاواهارا (۲۰۰۸)، کایمو و همکاران (۲۰۱۱).

یافته دوم نشان می‌دهد بین تصور از خود و سلامت روان رابطه منفی و معناداری وجود دارد. با توجه به اینکه نمره کمتر در آزمون سلامت عمومی بیانگر سلامت روان بالاتر است، در نتیجه، هر چه نمرات تصور از خود ارتقا یابد، نمره سلامت روان هم افزایش می‌یابد. پژوهش‌های متعددی رابطه بین تصور از خود و بهداشت و سلامت روانی را نشان داده است (ملازمانی و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷). همچنین یافته‌های متعددی نشان می‌دهد کاهش تصور از

خود، پیش‌بینی‌کننده آسیب‌های روانی مانند افسردگی و اضطراب است و کمرویی و درون‌گرایی را به دنبال دارد (اورت و همکاران، ۲۰۰۹؛ پینا و همکاران، ۲۰۰۵؛ ملازمانی و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷).

یافته سوم پژوهش حکایت از آن دارد بین خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف و سلامت روان و همه خرده‌مقیاس‌هایش رابطه منفی معناداری وجود دارد. با توجه به اینکه نمره پایین در آزمون «سلامت عمومی» بیانگر سلامت روان بالاتر است، هر اندازه خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف بیشتر باشد، سلامت روان بیشتر خواهد بود و نشانه‌های جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، افسردگی و نارساکنش‌وری اجتماعی کمتر خواهد بود. به‌عکس، هر اندازه خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف کمتر باشد، سلامت روانی کمتر خواهد بود و نشانه‌های جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، افسردگی و نارساکنش‌وری اجتماعی بیشتر خواهد بود.

یافته چهارم اینکه خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف و تصور از خود می‌تواند قریب ۱۶ درصد از واریانس سلامت روان را تبیین نماید. این یافته همسو با پژوهش‌های رکتور و همکاران (۲۰۰۳) و (۲۰۰۵)؛ الهگ (۲۰۰۹)؛ رگنروس و یوکر (۲۰۱۱)، بوگارت و همکاران (۲۰۰۷)، زارعی (۱۳۹۰)، رفاهی (۱۳۹۱) است. به‌طور کلی، به تأخیر انداختن معاشرت‌های قبل از ازدواج تأثیر قابل توجهی در سلامت جسمی، روانی، مالی، و اجتماعی از افراد جوان دارد (مؤسسه رشد جوان، ۲۰۱۰).

یافته مذکور را می‌توان چنین تبیین کرد: افرادی که خودمهارگری بالایی در معاشرت با جنس مخالف دارند، دارای ویژگی‌های شخصیتی کارآمد و صلاحیت‌های شخصی، حرمت خود، تصور از خود، قدرت اراده و تصمیم‌گیری بالاتری هستند. این امور سلامت روانی بالاتر را به دنبال دارد (رایت و همکاران، ۲۰۱۳؛ وانگ و همکاران، ۲۰۰۹؛ گوتیرز، ۲۰۱۰؛ خوانساری و سلیمانی، ۱۳۹۰؛ رفاهی، ۱۳۹۱؛ بدی و همکاران، ۲۰۰۸؛ رگنروس و یوکر، ۲۰۱۱).

از سوی دیگر، خودمهارگری در معاشرت با جنس مخالف به احتمال زیاد، موجب پرورش صفات شخصیتی مثبت می‌گردد و احساس کارآمدی را در انسان تقویت می‌کند (رکتور و همکاران، ۲۰۰۵) و به‌عکس، رو آوردن به معاشرت با جنس مخالف پیش از ازدواج، صفات شخصیتی مثبت را از بین می‌برد و این امر آسیب‌های شخصیتی و روانی متعددی را به دنبال می‌آورد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد احساس گناه، نفرت از خود، نشخوار فکری، اضطراب شدید، کاهش اعتماد به نفس، احساس کم‌ارزشی و تحقیر خود پیامدهای چنین ارتباطی است (رگنروس و یوکر، ۲۰۱۱). همچنین معاشرت با جنس مخالف همراه با سرمایه‌گذاری عاطفی است. این معاشرت‌ها علی‌رغم عمر کوتاهشان، آسیب‌های گوناگونی برای هر دو طرف به دنبال دارند. شدت آسیب بیشتر خواهد بود اگر این معاشرت‌ها به

روابط جنسی کشیده شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهد در روابط عاشقانه قبل از ازدواج، سرمایه‌گذاری عاطفی اتفاق می‌افتد و کشیده شدن به روابط جنسی، به‌ویژه برای دختران می‌تواند راهی برای جست‌وجوی عشق باشد و این امر می‌تواند به یک چرخه معیوب و آسیب‌زا تبدیل شود و آسیب‌های روانی و افسردگی را در پی داشته باشد (مؤسسه رشد جوان، ۲۰۱۰).

همچنین مطالعات نشان می‌دهد معاشرت‌های جنسی قبل از ازدواج با بزهکاری و رفتارهای پرخطر (مثل مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی) و عملکرد ضعیف تحصیلی و سایر رفتارهای پرخطر در پسران همراه است که سلامت روانی آنان را به خطر می‌اندازد (همان).

آموزه‌های دینی به‌مثابه برنامه زندگی از سوی خالق بشر در اختیار انسان قرار گرفته و اوامر و نواهی آن بر اساس مصالح و مفاسد نوع بشر طراحی شده است. بنابراین، نهی از معاشرت با جنس مخالف را باید در بافت دینی به‌مثابه آسیبی برای جسم، روح و روان انسان تبیین کرد.

امام رضا علیه السلام می‌فرماید: «زنا حرام شده است؛ به خاطر مفاسدی که دارد» (حرعاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۳۱۱). روایات منقول از امیرمؤمنان علی علیه السلام گویای این مطلب است که هرکس از شهوتش پیروی کند اراده‌اش ضعیف خواهد شد و از مسیر رشد و تکامل باز می‌ماند، نفسش سالم نمی‌ماند، دائم آسیب‌دیده و بیمار خواهد بود (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶، ص ۳۰۵) و غم و اندوه طولانی خواهد داشت (حرعاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۲۱۰).

در تبیین کلی، کلسون (۲۰۰۳) معتقد است: این تفاوت در جهان‌بینی است که آیا ما برگزیده خالق عشق هستیم که باید او را ستایش کنیم و از نعمت‌هایش به درستی لذت ببریم یا اینکه ما صرفاً یک حادثه تنگ‌دردی بدون هرگونه قانون اخلاقی متعالی هستیم. وی می‌افزاید: ما باید به نوجوانان مراقبت و احترام در رفتار با جنس مخالف را بیاموزیم. اگر جنبه‌های اخلاقی و عاطفی نادیده گرفته شود و رابطه جنسی به‌مثابه تفریح و سرگرمی در نظر گرفته شود، ما نسلی بدون عزت نفس و بی‌توجه به حدود و مرزها پرورش خواهیم داد و باید در آینده انتظار ناخشنودی، افسردگی و حتی خودکشی داشته باشیم. اما اگر به آنها بیاموزیم که برگزیدگان خدا هستند، احساس خوشبختی و شادی را در آنان تزریق می‌نماییم.

بر همین اساس، پژوهشگران معتقدند: خودمهارگری جنسی و خویش‌تنداری از معاشرت‌های پیش از ازدواج، روش پیشگیری ۱۰۰ درصد بی‌خطر و مطمئنی است که با برنامه‌ریزی صحیح برای خانواده‌ها، کمک به نوجوان برای حفظ سلامت جسم و روان، توجه دادن وی به علایق و آرزوهای آینده، و تقویت باورهای مذهبی- اخلاقی تحقق می‌پذیرد (اپوته و همکاران، ۲۰۱۲). ویلسون و همکاران (۲۰۰۵) با بررسی ۲۱ برنامه اجرا شده برای خودمهارگری جنسی به این نتیجه رسیدند که برنامه‌های ذیل تأثیرگذار بوده است:

۱. مهارت‌های رفتار جنسی؛ مانند: مهارت هدف‌گذاری، مهارت تصمیم‌گیری، مهارت ابراز وجود؛

۲. آرمان‌ها و آرزوها؛ مانند: وفاداری و روابط دوستانه؛

۳. عوامل روانی؛ مانند: حرمت خود.

یافته‌های پرکینز و همکاران (۲۰۰۲) نشان می‌دهد کاهش رفتارهای پرخطر جنسی در نوجوانان مبتنی است بر:

۱- تقویت پایبندی دینی نوجوانان به آموزه‌های دینی؛

۲- حمایت و نظارت والدین از نوجوانان؛

۳- برقراری ارتباط عاطفی مثبت با نوجوانان؛

۴- تجارب مثبت در مدرسه.

ماهینی و دیره (۱۳۹۱) معتقدند: آموزه‌های دینی مهار و تعدیل‌گر بزه جنسی در سه محور «خودمهارگری جنسی»، «ازدواج» و «آموزش» را پیشنهاد می‌دهند. زارعی (۱۳۹۰) حفظ حریم‌ها و مرزها، ترویج ازدواج آسان و ارضای نیازهای جنسی - عاطفی در چارچوب خانواده را توصیه می‌کند.

بنابراین، در جمع‌بندی نهایی می‌توان چنین نتیجه گرفت که خودمهارگری از معاشرت با جنس مخالف از یک سو مستقیماً موجب افزایش سلامت روان می‌شود و از سوی دیگر با ایجاد رابطه دوسویه با تصور مطلوب از خویشتن، سلامت روان را به ارمغان می‌آورد. یافته پژوهش با فرهنگ اسلامی - ایرانی و بسیاری از پژوهش‌های داخلی و خارجی همسویی دارد.

پژوهش دارای محدودیت‌هایی بود؛ از جمله اینکه از نوع همبستگی است و نباید تبیین علت و معلولی از آن داشت. همچنین فقط در جامعه دانش‌آموزی صورت پذیرفت. علاوه بر این، با توجه به ممنوعیت ارتباط با جنس مخالف در فرهنگ ایرانی - اسلامی ممکن است پاسخ‌های شرکت‌کنندگان با «خودسانسوری» همراه باشد. این امر می‌تواند در نتایج پژوهش اثرگذار باشد. از این رو، لازم است تعمیم‌پذیری با دقت صورت پذیرد و به‌منظور دستیابی به نتایج دقیق‌تر، پژوهش‌های متعدد با شیوه‌های گوناگون و در جوامع مختلف به عمل آید.

بر اساس یافته‌های پژوهش، همان‌گونه که پژوهش‌ها نشان می‌دهد خودمهارگری از معاشرت با جنس مخالف راه مطمئنی برای جلوگیری از آسیب‌های روابط پیش از ازدواج است. این امر همکاری جمعی متولیان امور فرهنگی، برنامه‌ریزان و رسانه‌های جمعی و مدارس و دانشگاه‌ها را می‌طلبد. از این رو توصیه می‌شود بنیان‌های دینی نوجوانان و جوانان بیش از پیش تقویت شود. مهارت‌ها و آموزش‌های لازم به خانواده‌ها ارائه گردد تا با ارتباط مناسب و تربیت صحیح، زمینه پرورش ویژگی‌های شخصیت رشدیافته در نوجوانان فراهم آید. برنامه خودمهارگری جنسی در مدارس و دانشگاه‌ها به‌طور جدی آموزش داده شود. این مهارت‌ها می‌تواند شامل شناخت‌دهی، خودپایش،

جرت‌ورزی، افزایش حرمت خود، اعتماد به نفس و امید به آینده باشد. زمینه‌های ترویج این روابط (مانند ماهواره، فضاهای مجازی) نیز باید به درستی مدیریت شود و آموزش‌های لازم به نوجوانان ارائه گردد. نیز اختلاط با جنس مخالف در فضاهای آموزشی و محیط‌های اجتماعی به‌طور معقول و منطقی مدیریت گردد و شیوه‌های صحیح مهارت‌های ارتباطی با جنس مخالف آموزش داده شود و ازدواج آسان ترویج شود و راه‌های معقول و کم‌خطر (مانند کارگاه‌های همسرگزینی و مشاوره‌های پیش از ازدواج) توسعه یابد تا زمینه سلامت روزافزون جسم، روح و روان جوانان فراهم آید.

منابع

- آزادارمکی، تقی و محمدحسین شریفی ساعی، ۱۳۹۰، «تبیین جامعه‌شناختی روابط جنسی آنومیک در ایران»، *خانواده پژوهی*، ش ۲۸، ص ۴۳۵-۴۹۲.
- ادهمی، محمد کمال‌الدین، ۲۰۰۴، *مرآة النساء فیما حسن منها و ساء*، دمشق، دارالتوفیق.
- بهمنی، بهمن و علی عسکری، ۱۳۸۵، «هنجارهایی ملی و ارزیابی شاخص‌های روان‌شناسی پرسشنامه سلامت عمومی برای دانشجویان علوم پزشکی ایران»، دز: *مجموعه مقالات سومین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان ایران*.
- بیابانگرد، اسماعیل، ۱۳۸۴، *روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی*، تهران، دوران.
- تمیمی آمدی، عبدالحمیدین محمد، ۱۳۶۶، *غیرالحکم و دررالحکم*، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.
- حرعاملی، محمدین حسن، ۱۴۰۹ق، *وسائل‌الشیعه*، قم، آل‌الایت.
- خوانساری، میناسادات و علی سلیمانی، ۱۳۹۰، «مقایسه هوش هیجانی دو گروه مجرد دارای ارتباط و بدون ارتباط با جنس مخالف در شهر تهران»، *اسلام و پژوهش‌های تربیتی*، ش ۲، ص ۱۴۵-۱۵۹.
- رجبلو، علی و سارا اصغری، ۱۳۸۹، «جهانی‌شدن و بازاندیشی الگوهای دوستی دختران و پسران: مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه تهران»، *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، سال هشتم، ش ۲، ص ۷۳-۹۲.
- رفاهی، ژاله و همکاران، ۱۳۹۱، «بررسی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری رابطه دوستی پیش از ازدواج بین دختران و پسران از دیدگاه دانشجویان»، *جامعه‌شناسی زنان*، ش ۱، ص ۱۱۷-۱۳۳.
- زارعی توپخانه، محمد، ۱۳۹۰، «روابط آزاد زن و مرد از دیدگاه آموزه‌های دینی و روان‌شناسی»، *معرفت*، ش ۱۶۳، ص ۸۱-۹۶.
- شعاع‌کاظمی، مهرانگیز، ۱۳۸۷، «بررسی مقایسه‌ای رفتار چت کردن و رابطه آن با خودپنداره دانشجویان دانشگاه الزهراء»، *مطالعات روان‌شناختی*، ش ۱۵، ص ۲۷-۳۸.
- فتحی‌آشتیانی، علی، ۱۳۸۸، *آزمون‌های روان‌شناختی*، تهران، بعثت.
- کوثری، محمدرضا، ۱۳۷۳، *بررسی علل رابطه با جنس مخالف در دانش‌آموزان دختر راهنمایی تحصیلی منطقه ۱۸ آموزش و پرورش شهر تهران و ارائه راه‌حل‌های مسئله در سال تحصیلی ۷۳-۷۲*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی.
- گلزاری، محمود، ۱۳۸۴، «آموزش و مشاوره با نوجوانان در زمینه ارتباط با جنس مخالف»، *روان‌شناسی تربیتی*، ش ۱، ص ۱۰۵-۱۲۲.
- گنجی، حمزه، ۱۳۸۵، *روان‌شناسی تجربی کاربردی*، تهران، بعثت.
- ماهینی، انسبه و عزت دیره، ۱۳۹۱، «پژوهشی در ارتباط دختر و پسر و نقد دیدگاه‌ها»، *پژوهش‌نامه اخلاق*، ش ۱۶، ص ۸۶-۱۰۹.
- مجلسی، محمدباقر، ۱۴۰۴ق، *بحارالانوار*، بیروت، مؤسسه‌الوفاء.
- ملازمانی، علی و علی فتحی‌آشتیانی، ۱۳۸۷، «تأثیر آموزش به شیوه ایفای نقش بر بهبود تصور از خود نوجوانان»، *علوم رفتاری*، ش ۱، ص ۶۱-۶۶.
- موسوی، سیدرضا، ۱۳۹۱، «عوامل و زمینه‌های گسترش روابط دختران و پسران با رویکرد به عوامل شخصیتی»، *معرفت*، ش ۱۷۶، ص ۸۵-۹۸.
- نوری، میرزاحسین، ۱۴۰۸ق، *مستدرک الوسائل*، قم، مؤسسه آل‌بیت.
- Albright J. M, 2008, "Sex in America online: an exploration of sex, marital status, and sexual identity in internet sex seeking and its impacts", *Journal Sex Research*, No. 45, 2, p. 175-186.
- Aponte, M. R, & et al, 2012, "University students' social representations concerning sexual abstinence and the condom as prevention mechanisms", *Revista de Salud Publica (Bogota)*, No. 14, p. 491-501.

- Beedy, M. D, & et al, 2008, "Understanding sexual abstinence in urban adolescent girls", *Obstetric Gynecologic and Neonatal Nursing*, No. 37, 18, p. 185-195.
- Bc, G. B, & Basel, P. L, 2013, "Premarital sex behaviors among college youths of Kathmandu", *Kathmandu University medical journal*, No. 11, p. 27-31.
- Bogart, L. M, & et al, 2007, "Association of sexual abstinence in adolescence with mental health in adulthood", *Sex Research*, No. 44, p. 290-298.
- Chapin, J. R, 2000, "Adolescent sex and Mass Media: A developmental Approach", *Adolescence*, No. 35(140), p. 799-811.
- Chiao, C, & et al, 2012, "Exploring the relationship between premarital sex and cigarette/alcohol use among college students in Taiwan: a cohort study", *BMC.Public Health*, No. 12, p. 1-10.
- Chiao, C. & Yi, C. C, 2011, "Adolescent premarital sex and health outcomes among Taiwanese youth: perception of best friends' sexual behavior and the contextual effect", *AIDS Care*, No. 23, p. 1083-1092.
- Colson, C, 2003, Twisting Reality: Teenagers, Sex and Depression, From http://townhall.com/columnists/chuckcolson/2003/06/17/twisting_reality_teenagers,_sex,_and_depression/page/full.
- Cunningham, M, & Thornton, A, 2006, "The influence of parents' marital quality on adult children's attitudes toward marriage and its alternatives: main and moderating effects", *Demography*, No. 43,p. 659-672.
- Crichton, J, & et al, 2012, "Mother-daughter communication about sexual maturation, abstinence and unintended pregnancy: experiences from an informal settlement in Nairobi", *Kenya. Adolescence*, No. 35, p. 21-30.
- Elhage, A, 2009, "Ten Reasons to Keep Abstinence Education in North Carolina", *Family North Carolina Magazine*, No. 4, p. 8-10.
- Gutierrez, F. L, & et al, 2010, "Determinants of sexual abstinence and condom use among Central American adolescents", *Adolescent Medicine and Health*, No. 22, p. 583-593.
- Kabiru, C. W, & Ezeh, A, 2007, "Factors associated with sexual abstinence among adolescents in four sub-Saharan African countries", *Reproductive Health*, No. 11, p. 111-132.
- Koffi, A. K, & Kawahara, K, 2008, "Sexual abstinence behavior among never-married youths in a generalized HIV epidemic country: evidence from the 2005 Cote d'Ivoire AIDS indicator survey", *BMC Public Health*, No. 8, p. 1-18.
- Kagimu, M, & et al, 2011, *Religiosity for Promotion of Behaviors Likely to Reduce New HIV Infections in Uganda: A Study Among Muslim Youth in Wakiso District, Religion and Health*, Epub ahead of print.
- Mir, A. M, & et al, 2013, "Exploring urban male non-marital sexual behaviours in Pakistan", *Reproductive Health*, No. 10(1), 22, Epub ahead of print.
- Oladepo ,O, & Fayemi, M. M, 2011, "Perceptions about sexual abstinence and knowledge of HIV/AIDS prevention among in-school adolescents in a western Nigerian city", *BMC Public Health*, No. 11, p. 304-311.
- Orth, U, & et al, 2009, "Low self-esteem is a risk factor for depressive symptoms from young adulthood to old age", *Journal of Abnormal Psychology*, No. 118, p. 472-478.
- Ott, M. A., Pfeiffer, E. J., & Fortenberry, J. D, "2006, Perceptions of sexual abstinence among high-risk early and middle adolescents", *Journal of Adolesc.Health*, No. 39, p. 192-198.

- Perkins, D. F., & et al, 2002, "Protective Factors, Physical Abuse, and Purging From Community-Wide Surveys of Female Adolescents", *Journal of Adolescent Research*, No. 17, p. 377-400.
- Pina, R. A. R., & et al, 2005, "Depression in urban Hispanic adolescents", *The International Journal of School Disaffection*, No. 3, p. 8-14.
- Rector, E. R., & et al, 2003, *Sexually Active teenagers are more likely to be depressed and to attempt suicide*, Washington, The Heritage Foundation.
- Rector, E. R., & et al, 2005, *Teenage Sexual Abstinence and Academic Achievemen*, Washington, The Heritage Foundation.
- Regnerus, M. Uecker, J, 2011, *Premarital Sex in America: How Young Americans Meet, Mate, and Think about Marrying*, New York, Oxford University Press.
- Sahay, S., & et al, 2013, "Correlates of Sex Initiation among School Going Adolescents in Pune", *India*, No. 80 (10), p. 814-820.
- The Institute for Youth Development, 2010, *Benefits of Delaying Sexual Debut Executive Summary*, From <http://www.youthdevelopment.org>.
- Wang, R. H., & Hsu, H. Y, 2006, "Correlates of sexual abstinence among adolescent virgins dating steady boyfriends in Taiwan", *Nursing Scholarship*, No. 38, p. 286-291.
- Wang, R. H., & et al, 2009, "Predictors of sexual abstinence behaviour in Taiwanese adolescents: a longitudinal application of the transtheoretical model", *Clinial Nursing*, No. 18, p. 1010-1017.
- Wilson, K. L., & et al, 2005, "A review of 21 curricula for abstinence-only-until-marriage programs", *School Health*, No. 75, p. 90-98.
- Wright, P. J., & et al, 2013, *United States Women and Pornography Through Four Decades: Exposure, Attitudes, Behaviors, Individual Differences, Sexual Behavior*, Epub ahead of print.